

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

OPĆINSKO VIJEĆE TEŠANJ

PREDMET: Informacija o socijalnoj zaštiti na području općine Tešanj - položaj građana u socijalnoj potrebi i položaj djece i omladine sa posebnim potrebama.

Socijalna zaštita je organizovana društvena djelatnost od javnog interesa u Federaciji, kantonu i općini i usmjerena je na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica u stanju socijalne potrebe. Podrazumijeva pravo koje može da ostvari pojedinac ili porodica kojima je neophodna društvena pomoć i podrška radi savladavanja socijalnih i životnih teškoća i stvaranja uslova za zadovoljenje osnovnih životnih potreba.

Trenutno i Općina i Kanton i Federacija BiH izdvajaju sredstva za ove namjene.

Kad je u pitanju općinski Budžet, iz njega se u cijelosti vrši finansiranje rada JU Centar za socijalni rad (iznos od 345.000,00 KM).

Socijalna zaštita kroz općinski Budžet se ostvaruje: putem Javne ustanove Centar za socijalni rad (tekući grantovi Budžeta općine u iznosu 300.000,00 KM), direktno putem organa uprave (tekući grantovi Budžeta općine u iznosu 373.000,00 KM), te sredstva ZE-DO kantona koja se realizuju kroz budžet općine (u iznosu od 420.000,00 KM) i putem udruženja građana (tekući grantovi Budžeta općine u iznosu 134.000,00 KM). U tekućoj budžetskoj godini će biti realizovano ukupno izdvajanje za ove namjene, u iznosu od 1.572.000,00 KM.

Informacija sadrži podatke o socijalnoj zaštiti kao osnovnoj djelatnosti JU Centar za socijalni rad Tešanj sa osnovnim i proširenim pravima iz socijalne zaštite, i dodatne vidove podrške socijalnoj zaštiti putem udruženja građana i putem organa uprave.

Socijalna zaštita na području općine Tešanj provodi se u skladu sa federalnim i kantonalim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom i odlukom Budžeta općine Tešanj. Implementacija navedenih zakona spada u osnovnu djelatnost JU Centra za socijalni rad Tešanj.

Iz Budžeta općine Tešanj finansira se pravo na stalnu novčanu pomoć u iznosu od 40 %, a shodno navedenom zakonu, kao i proširena prava socijalne zaštite:

1. Jednokratna novčana pomoć,
2. Novčana pomoć za ogrev korisnicima stalne novčane pomoći,
3. Jednokratna novčana pomoć za liječenje djece oboljele od specifičnih težih oboljenja,
4. Jednokratna novčana pomoć majkama porodičama trećeg, četvrtog i dalje djece kao stimulativna mjera,
5. Pomoć za školovanje siromašne djece koja pohađaju srednju školu, a prema utvrđenim kriterijima.

Na području općine Tešanj pravo na stalnu novčanu pomoć ostvarilo je 117 korisnika. Pravo na ovaj oblik zaštite ostvaruju osobe koje su nesposobne za rad, nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje, nemaju članove porodice koji su po Zakonu obavezni da ih izdržavaju ili ako ih imaju da nisu u mogućnosti da izvršavaju obaveze izdržavanja.

Druga materijalna pomoć (jednokratna, povremena) je pravo kojim se obezbjeđuje novčana intervencija za porodice i pojedince koji se nađu u stanju trenutne socijalne potrebe. Stanje trenutne

socijalne potrebe naših građana dodatno otežavaju određene okolnosti kao što su česti slučajevi : bolest, liječenje van područja općine, sezonski troškovi, nabavke ogreva, udžbenika kao i plaćanje el.energije i komunalnih usluga.

Jednokratnu i povremenu novčanu pomoć do 30.10.2018.godine koristilo je 866 osoba. Prosječan iznos isplate je 78,20 KM

U općinskom budžetu je definisana posebna stavka JNP za liječenje djece oboljele od specifičnih oboljenja a koja se realizuje putem CSR Tešanj uz saglasnost Općinskog Načelnika, a po zahtjevu roditelja i prijedloga Službe za boračko invalidsku zaštitu, općine Tešanj, ovu pomoć do 30.10.2018.godine koristilo je 29 teško oboljele djece.

U Federaciji Bosne i Hercegovine još uvijek ne postoji odgovarajuća zakonska regulativa po pitanju dnevnih centara za pružanje usluga socijalne zaštite dnevnog zbrinjavanja djece s invaliditetom i djece ometene u razvoju. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u saradnji sa UNICEF-om, pri realizaciji Programa za jačanje sistema socijalne zaštite i inkluzije za djecu (SPIS Program), pristupilo izradi Smjernica o djelovanju centara za pružanje usluga socijalne skrbi dnevnog zbrinjavanja djece s invaliditetom i djece ometene u razvoju u Federaciji Bosne i Hercegovine. Općina Tešanj je za potrebe Dnevnog boravka obezbijedila adekvatan prostor.

Tokom aprila 2016.godine potpisan je ugovor kojim „Dnevni boravak“ za djecu i omladinu sa posebnim potrebama prelazi u nadležnost Kantonalnog Centra za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama, te je na ovaj način riješen i pravni status Centra, tj. kao poslovna jedinica Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama u Tešnju u sastavu Javne ustanove „Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama“ ZDK. Centar i danas posluje i finansira se iz budžeta ZE-DO Kantona i budžeta općine Tešanj, a JU CSR Tešanj i dalje ima komunikaciju i saradnju sa Centrom (upućivanje djece, regulisanje određenih prava, i sl.).

Općina Tešanj po Ugovoru od 28.03.2016 godine učestvuje u sufinansiranju rada poslovne jedinice Centar za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama u Tešnju u sastavu Javne ustanove „Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama. U Budžetu općine Tešanj za 2018.godinu je obezbijedeno 35.000,00 KM grant sredstava za sufinansiranje rada poslovne jedinice.

Dodatni vid podrške socijalnoj zaštiti direktno putem organa uprave je: sanacija i adaptacija stambenih prostora socijalno ugroženih lica, jednokratne materijalne pomoći putem organa uprave, sredstva za podjelu robnih paketa najugroženijim licima, pomoć licima zahvaćenim poplavama, te sredstva za povratak i angažovanje nezaposlenih lica (“Grantovi socijalne zaštite i pomoći” Budžeta Općine Tešanj za 2018. godinu, iznose 373.000,00 KM).

Socijalnu zaštitu na području općine Tešanj provode različita udruženja građana, što daje veliki doprinos za podizanje kvaliteta življenja naših građana. NHU „Oslonac“ svojim djelovanjem doprinosi rješavanju stambenog zbrinjavanja najugroženijih kategorija stanovništva, te je do sada izgrađeno ukupno 57 objekata, a u toku je gradnja još jednog objekta koji će biti završen u 2018.godini.

Informacijom o radu i poslovanju udruženja građana na području općine Tešanj za 2018.godinu detaljno su bila obuhvaćena Udruženja od posebnog interesa (određena Odlukom o proglašenju udruženja od posebnog interesa, „Službeni glasnik općine Tešanj“ br: 9/06 i Odlukom o raspodjeli novčanih sredstava udruženjima od posebnog značaja za općinu Tešanj).

Podaci o socijalnoj zaštiti dostavljeni od JU CSR Tešanj

Socijalna zaštita na području općine Tešanj provodi se u skladu sa Odlukom o preuzimanju prava osnivača JU Centra za socijalni rad Tešanj broj:01-02-1-124/05 od 24.05.2005.godine, federalnim i kantonalim zakonima o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom, i odlukom Budžeta općine.

Zakonom o socijalnoj zaštiti ,zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom bliže je uređena socijalna zaštita građana, i njihovih porodica, uvjeti i postupak sticanja prava iz socijalne zaštite kao i iznosi novčanih i drugih davanja

Socijalna zaštita, prema pomenutim zakonima je organizovana djelatnost u Federaciji, kantonu i općini i usmjerena je na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica u stanju socijalne potrebe. Socijalnom potrebom smatra se trajno ili privremeno stanje u kome se nalazi građanin ili

porodica, prouzrokovano ratnim događajima, elementarnim nesrećama, općom ekonomskom krizom, psihofizičkim stanjem pojedinca ili drugih razloga, koji se ne mogu otkloniti bez pomoći drugog lica, odnosno pomoći društvene zajednice.

Korisnici socijalne zaštite, u smislu Zakona o socijalnoj zaštiti zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom su :

1. djeca bez roditeljskog staranja,
2. odgojno zanemarena djeca,
3. odgojno zapuštena djeca,
4. djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama,
5. osobe sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju,
6. materijalno neosigurane i za rad nesposobne osobe,
7. stare osobe bez porodičnog staranja,
8. osobe sa društveno negativnim ponašanjem,
9. osobe i porodice u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.
10. lica koje su žrtve porodičnog nasilja i nasilja u zajednici
11. lica sa autizmom

I SOCIJALNA ZAŠTITA GRAĐANA OPĆINE TEŠANJ

Socijalna zaštita na području općine Tešanj provodi se u skladu sa federalnim, kantonalim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom i odlukom Budžeta općine Tešanj. Implementacija pomenutog zakona spada u osnovnu djelatnost JU Centra za socijalni rad Tešanj.

Prava iz socijalne zaštite po osnovu kantonalnog i federalnog zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom su:

1. novčana i druga materijalna pomoć,
2. osposobljavanje za život i rad,
3. smještaj u drugu porodicu,
4. smještaj u ustanove socijalne zaštite,
5. usluge socijalnog i drugog stručnog rada,
6. kućna njega i pomoć u kući
7. vršenje starateljstva i nadzora
8. privremeni smještaj i zbrinjavanje u sigurnoj kući
9. zdravstvena zaštita korisnika socijalne zaštite,
10. zbrinjavanje žrtava porodičnog nasilja,
11. zbrinjavanje osoba ovisnih o psihoaktivnim supstancama

I SOCIJALNA ZAŠTITA

1. NOVČANA I DRUGA MATERIJALNA POMOĆ

Kantonalnim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti ČZR i zaštiti porodice sa djecom, propisano je da se novčana i druga materijalna pomoć sastoji od:

a) stalne novčane pomoći

Na području općine Tešanj pravo na stalnu novčanu pomoć ostvarilo je 117 korisnika. Pravo na ovaj oblik zaštite ostvaruju osobe koje su nesposobne za rad, nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje, nemaju članove porodice koji su po Zakonu obavezni da ih izdržavaju ili ako ih imaju da nisu u mogućnosti da izvršavaju obaveze izdržavanja. Smatra se da lice nema dovoljno prihoda za izdržavanje ako ukupan prihod po članu domaćinstva ne prelazi 10% od prosječne plaće kantona. Visina ove pomoći iznosi 17% do 23% (125,29 KM- 169,51 KM) od prosječne plaće kantona zavisno od broja članova domaćinstva. Ovaj oblik zaštite finansira se 60% iz sredstava budžeta kantona i 40% iz sredstava budžeta Općine. Imajući u vidu da su korisnici stalne novčane pomoći najugroženija kategorija, iz budžeta Općine izdvajaju se dodatna novčana sredstva, a u svrhu nabavke ogrjeva. U

2018.godini ovoj kategoriji za nabavku ogrjeva isplaćena su novčana sredstva po 189,66 KM (ukupno 116 korisnika),

b) druge materijalne pomoći (jednokratna ,povremena novčana pomoć i naturalna pomoć)

Druga materijalna pomoć (jednokratna, povremena) je pravo kojim se obezbjeđuje novčana intervencija za porodice i pojedince koji se nađu u stanju trenutne socijalne potrebe. S obzirom na prisutnu veliku nezaposlenost, te nemogućnost ostvarivanja prihoda po osnovu rada, veliki je broj građana kod kojih je prisutna potreba za ovim vidom socijalne zaštite. Stanje trenutne socijalne potrebe naših građana dodatno otežavaju određene okolnosti kao što su česti slučajevi: bolest, liječenje van područja općine, sezonski troškovi nabavke ogrjeva, udžbenika, kao i plaćanje el.energije i komunalnih usluga.

Jednokratnu i povremenu novčanu pomoć do 30.10 .2018.godine koristilo je 866 osoba. Prosječan iznos isplate je 78,20 KM . Analizom podataka utvrđeno je da se većinom radi o radno sposobnim osobama koje vlastitim radom ne mogu da obezbijede osnovnu egzistenciju. Razlozi traženja ovog vida zaštite su uglavnom egzistencijalne prirode i potrebe liječenja, što ukazuje na činjenicu da je u sistemu pored visoke stope nezaposlenosti, loše riješeno pitanje zdravstvene zaštite. Jednokratna novčana pomoć finansira se iz sredstava Općine i Kantona. Pored navedenog u općinskom budžetu je definisana posebna stavka JNP za liječenje djece oboljele od specifičnih oboljenja a koja se realizuje putem CSR Tešanj uz saglasnost općinskog Načelnika, po zahtjevu roditelja i prijedloga službe za boračko invalidsku zaštitu općine Tešanj. Ovu pomoć do 30.10.2018.godine koristilo je 29 teško oboljele djece.

Takođe u ovoj godini su definisana stavka za oboljele od cealakije u iznosu od 5.000,00 km, a koja su dobilo 12 korisnika u iznosu od 300,00 do 1.000,00 KM.

Bitno je napomenuti da zbog ograničenih sredstava svi podnešeni zahtjevi se ne mogu riješiti pozitivno,te da je gore prikazan broj osoba samo jedan dio osoba koje su se u ovoj godini našle u stanju privremene socijalne potrebe.

2.OSPOSOBLJAVANJE ZA ŽIVOT I RAD:

Osposobljavanje za život i rad ostvaruju djeca koja su iz različitih razloga ostala bez roditeljskog staranja,djeca ometena u psiho-fizičkom razvoju,i djeca vaspitno zanemarena porodičnim prilikama.

Ovaj oblik zaštite mogu ostvariti i odrasla invalidna lica.

Osposobljavanje za rad ima za cilj da se djeci ometenoj u fizičkom ili psihičkom razvoju i odraslim invalidnim licima omogući osposobljavanje za rad pod posebnim uslovima prema njihovim sklonostima i preostaloj sposobnosti. Na osposobljavanje za rad upućuje se maloljetno lice ometeno u psihičkom ili fizičkom razvoju i invalidno lice, ako prema zdravstvenom stanju i drugim okolnostima ima uslove za uspješno osposobljavanje za rad.

Trenutno na osposobljavanju za život i rad nalazi se 1 dijete, prema donjoj tabeli

Tabela 1.

NAZIV USTANOVE	BROJ ŠTICENIKA
JU Centar za slj.i slab.djecu i omlad.Sarajevo	1 šticeinik - djeca

3.SMJEŠTAJ U DRUGU PORODICU – HRANITELJSTVO :

Hraniteljstvo je poseban oblik zaštite djece i omladine lišene roditeljskog staranja. Ovom obliku zaštite daje se poseban značaj, a u stručnim krugovima se smatra jednim od najboljih instituta zaštite djece bez roditeljskog staranja.Nažalost ovaj oblik zaštite na našem području je slabije razvijen, a takvo stanje je uslovljeno nedovoljnom finansijskom podrškom koja je regulisana Zakonom o socijalnoj zaštiti. Prema kantonalnom zakonu hranitelj ima pravo na novčanu naknadu i to 22% od prosječne plaće kantona u srodničkoj porodici (162,14 KM), a hraniteljima (nesrodnička porodica) za smještaj djece i odraslih isplaćuje se novčana naknada za smještaj u iznosu od 30% od prosječne plaće kantona (221,10 KM), a za djecu i odrasle sa smetanjama u fizičkom i psihičkom razvoju visina naknade iznosi 40% od prosječne plaće kantona (294,80 KM)

Na smještaju u hraniteljskim porodicama nalazi se 1 dijete (nesrodnička porodica). Socijalni radnici u kontinuitetu prate razvoj djece smješetene u hraniteljske porodice.

4. SMJEŠTAJ U USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE:

Prema postojećem Zakonu smještaj u ustanove socijalne zaštite mogu ostvariti djeca i odrasle osobe kojima je potrebna stalna briga i potpora u zadovoljavanju njihovih životnih potreba, a ne mogu ih ostvariti u vlastitoj ili drugoj porodici ili na drugi način.

Smještaj u ustanovu socijalne zaštite ima za cilj da licu u stanju socijalne potrebe obezbijedi socijalnu zaštitu, koja treba da obuhvati stanovanje, ishranu, odijevanje, zdravstvenu i drugu njegu. Pravo na smještaj u organizaciju socijalne zaštite ostvaruju stara lica bez porodičnog smještaja (djeca i odrasli) duševno zaostala i psihički oboljela lica koja nemaju adekvatnu brigu u vlastitoj porodici, pri čemu se uzimaju u obzir njegove stambene i porodične prilike. Sa područja općine Tešanj 24 osoba je zbrinuto u različite ustanove socijalne zaštite

Tabela 1.-a.

Rb	NAZIV USTANOVE	Broj šticenika
1.	Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica Fojnica	3
2.	Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih osoba Duje	1
3.	Zavod za zaštitu djece i omladine Pazarić	4
4.	Naš Dom Travnik	4
5.	JU „DOM-Porodica“ Zenica	4
6.	SOS Dječije selo Gračanica	2
7.	„CROPS“ Smoluća-Lukavaca	2
8.	NVO „Sumero“	4
	UKUPNO	24

Smještaj u ovim ustanovama finansira se uglavnom iz sredstava Budžeta Kantona.

U troškovima smještaja učestvuje šticenik sa svojim ličnim primanjima, roditelji, staratelji, ukoliko im mjesečna primanja po članu domaćinstva prelaze 15% od prosječne plaće Kantona, a razliku do punog iznosa cijene smještaja snosi budžet Kantona. Kod naših šticenika evidentirano je lično učešće u četiri slučaja. U odnosu na predhodne godine broj smještaja u ustanove socijalne zaštite se konstantno smanjuje. Slijedeći strategiju deinstitutionalizacije ustanova socijalne zaštite Centar za socijalni rad za smještene šticenike iznalazi nova rješenja koja su u odnosu na zavodski smještaj humanija i ekonomičnija.

II SOCIJALNA ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA OPĆINE TEŠANJ

U skladu sa federalnim i kantonalnim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Centar obavlja upravno – pravne poslove, vođenje upravnog postupka oko ostvarivanja prava na materijalnu pomoć civilnim žrtvama rata. Mjere koje se poduzimaju svake godine su uvođenje u pravo novih podnositelja zahtjeva civilnih žrtava rata i članova njihove porodice, revizija svih korisnika i članova porodice civilnih žrtava rata. U općini Tešanj pravo na naknadu ostvaruje 138 osoba ,a kao što je navedeno u tabeli.CSR je odgovoran za vođenje, praćenje i evidentiranje svih promjena od uticaja na ostvarivanje prava korisnika civilnih žrtava rata i članova njihove porodice kako ne bi došlo do zloupotrebe ovog prava.

R/br	Kategorija CŽR Stanje 30.09.2018.g.	Korisnika
1	Lična invalidnina	68
2	Porodična invalidnina	62
3	Posebna kategorija CŽR	3
	UKUPNO	133

Sredstva za finansiranje materijalne naknade obezbjeđuju se u Budžetu kantona i Federacije.

Visina naknade za CŽR zavisi od stepena tjelesnog oštećenja – 60% tjelesnog oštećenja 107,09 KM do 100% tjelesnog oštećenja 594,94 KM. Visina naknade porodičnim žrtvama rata kreće se od 255,83 KM do 386,72 KM, zavisno od broja članova domaćinstva.

III ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM NA PODRUČJU OPĆINE TEŠANJ

Zaštita porodice sa djecom prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti CŽR i zaštiti porodice sa djecom ima za cilj:

da se osiguraju svoj djeci približno jednaki uslovi za zdrav i pravilan tjelesni, intelektualni i emocionalni razvoj u porodici,
potporu u ostvarivanju njene reproduktivne uloge, njezi, podizanju, odgoju i zaštiti djece i poboljšanju kvaliteta života porodice,

Prema kantonalnom Zakonu prava koja ostvaruje porodica sa djecom su:

1. dodatak na djecu,
2. naknada umjesto plaće ženi - majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta,
3. novčana naknada za vrijeme trudnoće i porođaja žene - majke koja nije u radnom odnosu,
4. jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta,
5. naknada u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatna ishrana za majke - dojilje,
6. posebni psiho-socijalni tretman bračnih drugova koji žele djecu i trudnica,
7. smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja,
8. osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovne naobrazbe,
9. školarine i stipendije đacima i studentima.

1. DODATAK NA DJECU :

Na području općine Tešanj pravo na dječiji dodatak trenutno koristi 626 domaćinstava (korisnika), odnosno 1260 djece. Mjesečni iznos dječijeg dodatka utvrđen je u dvije skale 14,74 KM i 22,11 KM, ovisno o kategoriji kojoj pripada domaćinstvo. Broj domaćinstava uvedenih u pravo je promjenljiv jer se vrši kontinuirana revizija. Trenutno je u toku postupak revizije.

2. NAKNADA UMJESTO PLAĆE ŽENI-MAJCI KOJA JE U RADNOM ODNOSU :

Navedenu naknadu koristi 238 porodilja. Najveći iznos naknade iznosi 773,00 KM, a najniža naknada je određena Zakonom i ne može biti niža od 181,60 KM.

3. JEDNOKRATNA POMOĆ ŽENI - MAJCI KOJA NIJE U RADNOM ODNOSU:

Pravo na JNP majci koja nije u radnom odnosu do 30.09.2018.godine ostvarilo je 38 porodilja. Visina jednokratne novčane pomoći je identična za sve nezaposlene porodilje, a iznosi 150,00 KM. Pored jednokratne novčane pomoći nezaposlena porodilja ostvaruje pravo i na:

- a) Jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta. Ovo pravo ostvarilo je 38 porodilja. Visina pomoći iznosi 110,55 KM,
- b) Prehrana djeteta do 6 mjeseci: Ovu pomoć trenutno ostvaruje 38 porodilja, a visina pomoći iznosi 73,70 KM

Pravo na ovaj oblik zaštite imaju porodice kod kojih prihod ne prelazi iznos od 50% od prosječne plaće kantona.

Pored navedenih prava u budžetu općine Tešanj su planirana novčana sredstva kao posebna stimulaturna mjera za majke-porodilje trećeg, četvrtog i dalje djece po rođenju, te pomoć za vantjelesnu oplodnju. U 2018 godini 66 porodilja ostvarilo je jednokratnu novčanu pomoć u visini iznosa 300 KM kao majke trećeg, četvrtog i dalj. djeteta po rođenju, a za pet bračnih parova odobrena je jednokratna novčana pomoć u iznosu od po 2000 KM, a u skladu sa pravilnikom koji je donio Načelnik općine. Od 2012.godine do sada ovo pravo ostvarilo su 354 porodilje.

U budžetu općine Tešanj planirana su i novčana sredstva za pomoć djeci koja pohađaju srednju školu a potiču iz siromašnih, nepotpunih porodica kao i djeci bez roditeljskog staranja. Ovaj oblik zaštite implemenira se putem CSR Tešanj, a shodno utvrđenim kriterijima. Navedenu socijalnu zaštitu ostvaruje 60 učenika srednjih škola u mjesečnom iznosu od 50 KM za školsku godinu.

IV ZAŠTITA INVALIDNIH OSOBA

Zaštita invalidnih osoba regulisana je Federalnim i kantonalnim zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom. Ovaj oblik zaštite finansira se iz Budžeta Federacije i djelimično iz Budžeta kantona.

Prema pomenutom zakonu

Lica sa invaliditetom su:

- ◆ slijepa i slabovidna
- ◆ gluha i nagluha
- ◆ sa poremećajima u govoru i glasu
- ◆ sa tjelesnim oštećenjem i trajnim smetnjama u fizičkom i psihičkom razvoju
- ◆ sa smetnjama u psihičkom razvoju
- ◆ sa kombinovanim smetnjama

Prava lica sa invaliditetom:

Lica sa invaliditetom i lica ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju imaju slijedeća prava:

1. ličnu invalidninu
2. dodatak za njegu i pomoć drugog lica
3. ortopedski dodatak
4. pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala
5. osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija)
6. prioritetno zapošljavanje

Prava lica sa invaliditetom od 1-3 ostvaruju se po Zakonu o socijalnoj zaštiti, a prava od 4-6 u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i zapošljavanju.

Zakonom je takođe propisano da troškovi postupka medicinskog vještačenja u prvom stepenu padaju na teret podnosioca zahtjeva, a visina troškova pregleda i usluga medicinskog vještačenja iznosi 85,41 KM za pokretne i 128,11 KM kućne posjete (pregledi i vještačenje u kući).

Novčanu naknadu ostvaruju lica sa utvrđenim procentom invalidnosti 90 i 100% oštećenja organizma. Ovaj oblik zaštite trenutno koristi 876 invalidnih osoba. Iznosi naknada su različiti ovisno o utvrđenom stepenu invalidnosti, kategoriji i potrebi za ortopedskim dodatkom, a kreće se od 82,32 KM – 403.00 KM.

Finansiranje ovog prava vrši se iz Budžeta Federacije direktnim transferima na tekuće račune invalidnih osoba.

V ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Na osnovu člana 166. stav (1) tačka b) 1. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („ Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/07) i u vezi sa članom 13a., 13b. i 7a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju („ Službene novine Federacije BiH, broj: 70/08) ministar Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona donio je Uputstvo o načinu priznavanja prava na zdravstveno osiguranje i ostvarivanje osnovne zdravstvene zaštite određenih kategorija lica, koja nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu.

R/br	Zdravstvena zaštita stanje 30.09.2018.g.	Korisnika
1	Lica sa invaliditetom	106
2	Korisnici stalne socijalne pomoći	79
3	Smješteni u ustanove socijalne zaštite	8
4	Lica starija od 60/65 godina	412
5	Djeca do polaska u školu	86
6	CŽR-a	16
7	Samohrane majke sa djecom do 1 godine starosti	2
UKUPNO		709

Osobe koje ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu putem JU Centra za socijalni rad Tešanj, a u skladu sa naprijed navedenim Zakonom i Uputstvom su:

1. lica sa invaliditetom i lica ometena u psihičkom ili fizičkom razvoju
2. korisnici prava na stalnu novčanu pomoć
3. osobe smještene u ustanove socijalne zaštite,
4. lica starija od 65 godina muškarci, odnosno 60 godina žene,
5. djeca do polaska u školu
6. civilne žrtve rata
7. samohrane majke starosti djeteta do 1 godinu života.

Socijalnu zaštitu na području općine Tešanj pored Centra za socijalni rad provode i različita udruženja građana, pojedinci i nevladine organizacije, što daje veliki doprinos za podizanje kvaliteta življenja naših građana. Jedna od značajnih organizacija je HO „Oslonac“ koja svojim djelovanjem rješava stambeno zbrinjavanje najugroženijih kategorija stanovništva.

DJECA OMETENA U PSIHIČKOM I FIZIČKOM RAZVOJU

Maloljetnikom ometenim u fizičkom ili psihičkom razvoju smatra se lice sa: oštećenjem čula vida, sa oštećenjem čula sluha, poremećajem u govoru i glasu, tjelesnim oštećenjima, psihičkom zaostalošću (lakog, umjerenog, težeg i teškog stepena) ili sa kombinovanim smetnjama. Odnosno radi se o djeci čiji tjelesni, mentalni i emocionalni razvoj, rast i sazrijevanje zaostaje za standardina i nivoima razvijenosti djece istog uzrasta. Za ovu kategoriju djece danas je aktuelno najšire prihvaćen termin “djeca sa posebnim potrebama”, ili „djeca sa poteškoćama u razvoju „Većina djece sa invaliditetom živi u svojim porodicama i o njima brigu vode roditelji, a u manjem broju u zavisnosti od stepena i vrste oštećenja upućena su u institucije socijalne zaštite. Jedan broj ove djece se nalazi na evidenciji Centra po osnovu korištenja određenih prava i usluga socijalne zaštite i socijalnog rada. Nadležna općinska komisija obavlja razvrstavanje djece i omladine ometene u psihičkom i fizičkom razvoju, a Centar najčešće obezbjeđuje ostvarivanje prava na naknadu za njegu i pomoć od strane drugog lica, realizuje smještaj takvog djeteta u odgovarajuću ustanovu socijalne zaštite ili u ustanovu za osposobljavanje, a po zahtjevu roditelja ili na prijedlog pomenute komisije, o čemu se vode uredne evidencije.

Prema evidenciji Centra prikazan je broj lica sa psihičkim ili fizičkim smetnjama na području općine Tešanj:

DJECA OD 0-18 godina

Redni broj	Vrsta oštećenja	Broj osoba
1.	Laka duševna zaostalost	59
2.	Umjereni duševna zaostalost	13
3.	Teška duševna zaostalost	6
4.	Lica sa kombinovanim smetnjama	43
5.	Tjelesno invalidna lica	8
6.	Gluha i nagluha lica	4
7.	Granični slučjevi Umjereni i Lake duševne zaostalosti	1
8.	Slijepa i slabovidna lica	2
9.	Autistična lica	2
UKUPAN BROJ LICA		138

LICA OD 18-30 godina

Redni broj	Vrsta oštećenja	Broj osoba
1.	Laka duševna zaostalost	80
2.	Umjereni duševna zaostalost	17
3.	Teška duševna zaostalost	7
4.	Lica sa kombinovanim smetnjama	29
5.	Tjelesno invalidna lica	12
6.	Gluha i nagluha lica	5
7.	Granični slučjevi Umjereni i Lake duševne zaostalosti	3

8.	Slijepa i slabovidna lica	3
UKUPAN BROJ LICA		156

Pored regulisanja socijalnih prava svi korisnici socijalne zaštite svakodnevno koriste usluge socijalnog i drugog stručnog savjetodavnog rada, te besplatnu pravnu pomoć.

FINANSIRANJE PRAVA SOCIJALNE ZAŠTITE

Prava utvrđena Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom finansiraju se najvećim dijelom iz budžeta Kantona, a djelimično iz budžeta Federacije i budžeta Općine.

Iz budžeta Federacije finansiraju se novčane naknade neratnim invalidima (100%) i naknade civilnim žrtvama rata (70 %) . Naknade koje se finansiraju iz budžeta Federacije BiH se uplaćuju direktnim transferima na račune osoba koje su uvedene u pomenuto pravo. Na osnovu uvida u SOTAC bazu vidno je da se uplate korisnicima po Federalnim propisima redovne.

Iz budžeta općine Tešanj finansira se pravo na stalnu novčanu pomoć u iznosu od 40 %, a shodno pomenutom zakonu, kao i proširena prava socijalne zaštite, a to su :

1. jednokratna novčana pomoć,
  2. novčana pomoć za ogrjev korisnicima stalne novčane pomoći,
  3. jednokratna novčana pomoć za liječenje djece oboljele od specifičnih oboljenja,
  4. jednokratna novčana pomoć majkama porodiljama trećeg, četvrtog i dalje djece kao stimulativna mjera
  5. pomoć za školovanje siromašne djece koja pohađaju srednju školu, a prema utvrđenim kriterijima.
- Ostala prava navedena u informaciji finansiraju se iz budžeta Kantona. Isplate utvrđenih prava koje se finansiraju iz budžeta Kantona su sada redovne, kao što se vidi u dole navedenoj tabeli. Dospjeli dugovi prema našim korisnicima su realizovani početkom mjeseca oktobra i novembra ove godine.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ O PLANIRANIM, PRIMLJENIM I ISPLAĆENIM SREDSTVIMA ZA LICA KOJA SU OSTVARILA PRAVO PO ZAKONU O SOCIJALNOJ ZAŠTITI IZ BUDŽETA KANTONA DO 05.11.2018. GODINU

NAZIV	TREBOVANA SREDSTVA	PRIMLJ. I ISPL. SRED.	DOSPJELI DUG
CŽR	136.697,91	136.697,91	-
DJEČIJI DODATAK	438.405,96	438.405,96	-
PORODILJE u rad.odnos.	1.871.169,93	1.871.169,93	-
STALNA SOC.POM.KANT.	103.891,61	103.891,61	-
SMJEŠTAJ DJ.U DRUG.POR	3.329,84	3.329,84	-
PORODILJE BIRO	34.270,75	34.270,75	-
UKUPNO:	2.587.766,00	2.587.766,00	-

Općinskom vijeću na usvajanje predlažemo slijedeći zaključak:

1. Prima se na znanje Informacija o socijalnoj zaštiti na području općine Tešanj - položaj građana u socijalnoj potrebi i položaj djece i omladine sa posebnim potrebama u 2018. godini.

OBRADIVAČ

Služba za društvene
djelatnosti i investicije

Azra Mušlija
Azra Mušlija, dipl.pravnik

PREDLAGAČ

Općinski načelnik

Suad Huskić
Mr.sci. Suad Huskić

Broj: 03-49-2-2451/18

Datum: 12.11.2018.godine

